

EN VÄRLD. EN RAS. EN LÖGN.

Flykten från Olympo

LISA HÅGENSEN

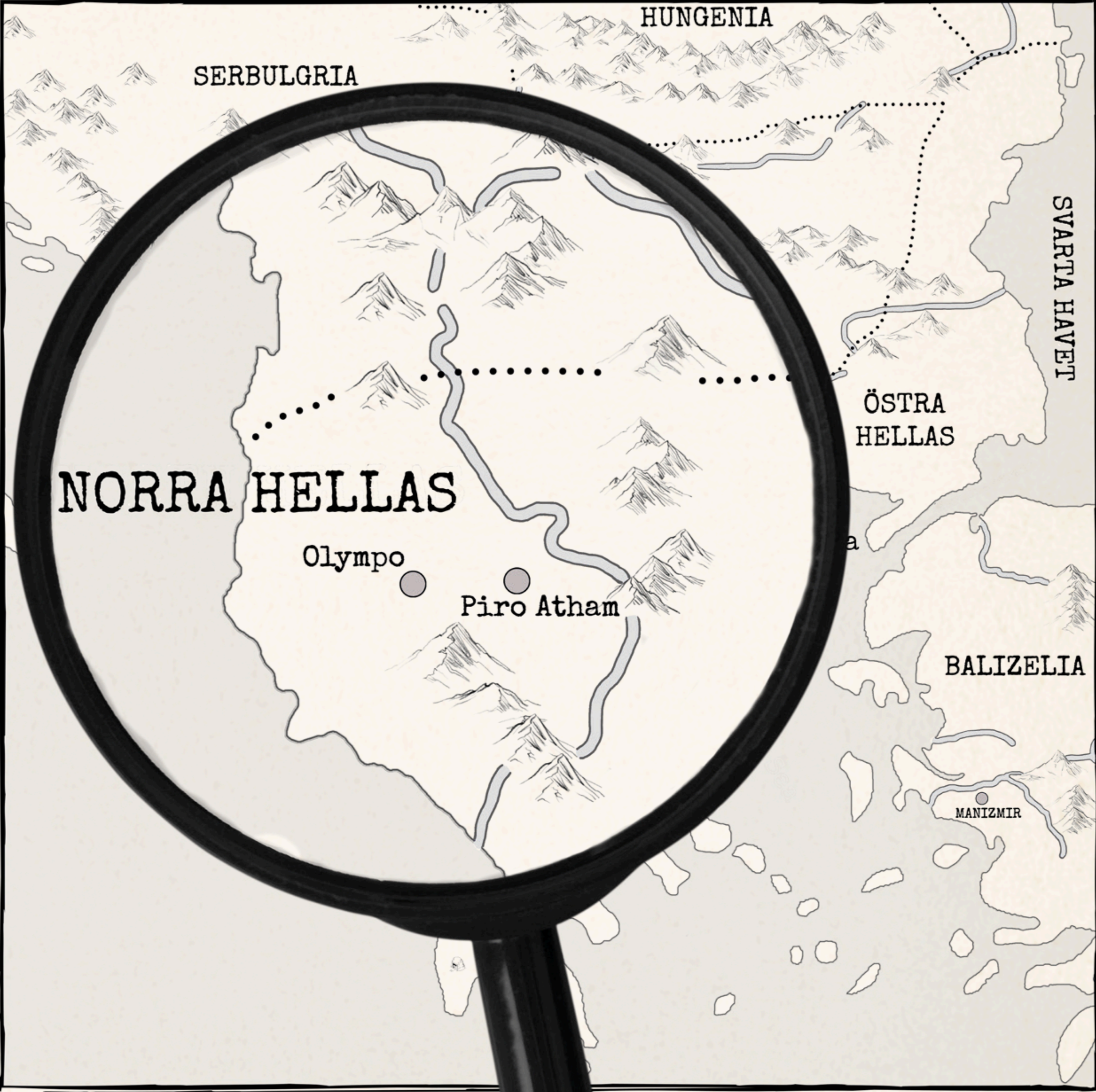
PUREBRED I

PUREBRED I
FLYKTEN
FRÅN OLYMPO

Det började med krigen. Först de små, som handlade om vem som skulle få den sista naturgasen och tillgång till viktiga hamnar och strategiska områden. Efter dem kom de stora, som handlade om vilken religion som var äkta och vilka folkslag som borde bestämma. Folk flydde från A till B och från B till C och tillbaka till A igen. Till slut visste folk inte vilka de var eller var någonstans de var och då bestämde världsledarna att det fick vara nog. Först förbjöd de religionerna och sedan kom förbud mot alla språk förutom engelska. När det inte räckte suddade de ut alla länders gränser och förbjöd raser. Allt brann och det blev krig igen. Till sist talade alla engelska och ingen bodde där de bott och ingen trodde på någon gud och alla hade mörkt hår och bruna ögon och så många raser som möjligt i sina gener.

Nästan, i alla fall.

THORBIS BOK

1.

”Du får inte göra det”, ekar det genom den tunna plåtväggen. Rösten som skriker är arg, och jag backar några meter. Laban bad mig att komma till honom ikväll, men han har redan besök och den som är där har tappat fotfästet. Ingen skriker åt Laban, ingen, inte någonsin.

Ett mummel hörs, antagligen Laban som försöker resonera, sen skriker det igen. Nu hör jag vem det är. Vico.

”Nej. Jag vägrar.”

Dörren flyger upp och Vico hejdar sig inte förrän han får syn på mig. Han öppnar munnen som för att säga något, men skakar bara på huvudet och rusar förbi. Jag har aldrig sett Vico så arg förut, och det skrämmer mig.

”Kom in.” Laban står i dörröppningen och drar med handen över pannan och sitt långa, svarta hår.

”Vad var det med Vico?”

”Jag har nåt jag måste berätta”, säger Laban. ”Sätt dig.”

Jag sätter mig på en av stolarna i husets enda rum. Den smala sängen är bäddad och det finns ingen disk eller några kläder framme, till skillnad från mitt och gubbens röriga hus.

”Jag tänker inte linda in det”, säger Laban och sätter sig på andra sidan bordet. ”Dora kommer på mötet i morgon. Hon ska med i gruppen.”

Freaket? Jag försöker ta in orden, men de fastnar inte, glider bara runt som hala maskar i min hjärna.

”Hör du vad jag säger?”

”Hon dödade min syster.” Jag pressar knäna mot varandra och knyter händerna och känner hur hela kroppen spänns som om tusen kilometer nervtrådar förvandlats till stål.

”Det är inte sant, Thorbi.”

”Lägg av. Alla vet det.”

”Du vet vad Styrelsen kom fram till.”

Själv mord. Laban vet att det inte är sant.

”Mira var allt jag hade, Laban. Allt.”

”Du har oss.”

”Inte om hon får vara med. Då har jag ingen. Och hon är ett missfoster, Laban, ett freaking missfoster.”

”Jag har bestämt mig, Thorbi. Hon kommer med oss. Jag ville berätta det för dig innan mötet.”

”Hur kan du? Mira var din bästa vän. Du är en freaking förrädare, Laban.”

Han svarar inte, ser bara på mig med sina mörka ögon. Det var det här han berättade för Vico, det var därför Vico skrek åt honom, och det gjorde han rätt i. Jag vill också skrika, men jag kan inte, klumpen i min hals är så stor att jag knappt kan andas. Man kan inte räkna med någon, tänker jag och reser mig upp. Om Laban gör så här kan man inte lita på någon.

”Vi ses i skolan”, säger Laban och plockar undan våra muggar. Hans axlar har sjunkit ihop och ryggen skjuter ut som om ryggraden blivit för lång och böjt sig. Han ser ut som en gammal man, men jag vet att han bara är sexton. Ett år äldre än jag själv, eller hundra. Laban har ingen ålder. Till och med de vuxna låter honom vara.

Gränden utanför Labans hus är trång och smutsig,

precis som den där mitt eget hus ligger. Himlen är svart och stjärnfri, men svaga ljussken tränger ut från fönstren och det är egentligen inte svårt att se hur jag ska gå. Snart släcker folk sina ljus, man måste spara på elektriciteten, och då blir det svårare att hitta hem.

”Hej Thorbi, vänta.”

Jag vänder mig om och ser ett mörkt huvud närma sig. Det tar en stund innan jag kan urskilja de stora ögonen och ärret som klyver överläppen. Det är Spenser, min bästa vän.

”Broder”, hälsar jag och trycker min knutna näve mot hans.

”Har du varit hos Laban?”

”Ja”, säger jag, glad över att få sällskap. ”Han berättade att han tänker låta Freaket gå med i gruppen.”

”Äh, han måste ha drivit med dig. Varför skulle han göra det?”

”Han tycker väl synd om henne.” Jag tystnar och tänker efter. ”Laban sa inte varför, bara att han tänker låta henne vara med.”

”Menar du allvar? Vad ska du göra, Thorbi?”

Gå ur, vill jag svara, men kan jag det? Det är klart jag inte kan. Överlevarna är det enda som gör det värt att leva i den här freaking staden. Laban har rätt. Utan gruppen har jag ingen.

”Jag vet inte”, säger jag.

2.

Den natten drömmer jag ett minne. Vi är en familj. Mamma, pappa och Mira lever fortfarande och vi sitter runt bordet och det är morgon och tydligen ransonering, för havrevällingen är tunnare än vanligt.

”De måste väl ha sagt nånting?” säger pappa och slevlar i sig välling som om det är det godaste han någonsin ätit.

”Nej”, säger Mira och rör runt i sin tallrik med skeden.

”Ät maten, Mira”, säger mamma och mumlar något om att hon är på tok för mager.

Mira tar en sked välling och försöker svälja innan den nuddar insidan av munnen.

”Jag begriper det inte. Du fyller snart femton och ingen har pratat med dig om vad du ska bli. Det låter inte troligt. Är det nåt du är missnöjd med, är det därför du inte vill berätta?”

”Nej, pappa. Ingen har pratat med mig än. Jag kanske inte duger till nåt.”

”Det var det dummaste jag hört”, säger mamma. ”Du är klokare än nån annan i skolan.”

”Inte klokare än Laban”, säger Mira. ”Eller Vico.”

”Det tror jag du är”, säger mamma. Pappa avbryter henne:

”Och ingen har pratat med dem heller?”

”Jo”, Mira drar på det. ”Vico blir uppfinnare, som sin pappa. Laban har ett år kvar i skolan, men alla vet att han kommer att bli lärare.”

”Har du gjort nåt, Mira? Är de ute efter dig? Du har väl inte träffat nån?”

”Naturligtvis har hon inte träffat nån”, säger mamma. ”Det skulle Mira aldrig göra. Hon är en bra flicka.”

Mira himlar med ögonen och skjuter ifrån sig tallriken. ”Tack för maten.”

”Det här kan vara allvarligt”, säger pappa. ”Jag har aldrig hört att det tagit sån tid förut.”

”Lugna dig”, säger Mira och reser sig upp. ”Jag ska fråga i skolan idag. Det är fler som inte vet än, de har nog bara svårt att placera oss. Lärare hade varit roligt, jag hoppas på det.”

Mira går och jag sitter kvar. Min vällingtallrik är tom och mamma är nöjd. Pappa ser rädd ut, man får inte sticka ut, inte vara annorlunda, och allting som inte passar in i det mönster Styrelsen bestämt är antagligen olagligt.

”Jag skulle vilja bli snickare”, säger jag för att lugna honom, och det fungerar. Han ser lite gladare ut.

Det är den dagen han dör.

3.

Solen står lågt när Laban låser upp dörren och manar oss att gå in. Piero har svårt för att vänta och klättrade upp i den höga stålpelaren för att få tiden att gå. Nu glider han ner utan att ta stöd med fötterna och hoppar de sista metrarna utan att slå sig när han landar. Jag önskar jag var lika vig.

”Tysta”, säger Laban när vi satt oss i en ring på det kalla betonggolvet. Jag stirrar på den tända ficklampan i mitten och på mina vänners ansikten, svagt skinande i ljusskenet.

”Jag har nåt att berätta”, fortsätter han. ”Om en stund kommer Dora hit.”

”Freaket?” säger Keidra oförstående.

”Jag har bestämt att låta henne vara med i vår grupp.”

”Skämtar du?” säger Lora. ”Vi kan inte ha med henne. Det är förbjudet. Hon är förbjuden.”

”Precis som vår flykt”, säger Laban.

Det blir tyst.

”Bortsett från det rent förbjudna är hon en mördare.” Lora ser rakt på Laban, men Laban viker inte undan med blicken.

”Ni tror det”, säger han. ”Jag vet att hon inte gjorde det. Om hon dödat Mira hade Styrelsen dömt henne för mordet. De vill inget hellre än att bli av med henne. Tro mig,

de hade inte sparat Doras liv om de ens misstänkt att det var hon.”

”Menar du att du känner Freaket?” Spensers stora ögon är så uppspärrade att man kan servera middag på dem.

”Ja, jag känner Dora.”

Alla känner till Freaket, men att Laban känner henne är en nyhet. Hur kan han känna henne? Hennes föräldrar var syskon och avrättades så fort hon var född. Hade Freaket inte haft nära släkt i Styrelsen hade hon blivit avlivad också, för hon är ett missfoster.

”Hur kan du känna henne?” Keidra luftar det alla undrar. ”Hon har aldrig gått i skolan och hon är aldrig ute och hon hålls inspärrad i det där huset uppe på Kanten.”

”Det spelar ingen roll hur jag känner henne. Jag har erbjudit henne att gå med i vår grupp. Hon kommer snart.”

”Men ...” börjar någon och jag känner deras ögon på mig, studerande och tveksamma. Jag möter inga blickar, stirrar bara ihärdigt in i ficklampans glödtrådar tills jag inte ser något annat än det pulserande ljuset. Till och med när jag blundar dansar en glödande oval innanför mina ögon.

”Lora, går du och hämtar henne? Hon väntar utanför”, säger Laban.

Lora reser sig sakta. Hon ser skrämt på oss andra, men vågar inte trotsa Laban. Ingen trotsar Laban, ingen utom Vico, tydligen, för han är inte här. Tänker han inte stå vid Labans sida längre?

Det skrapar till utanför vårt tillhåll och den hemliga signalen knackas på dörren. Lora är tillbaka med henne. Ilska och hat svider i min mage när Laban låser upp och släpper in dem. Jag ser inte Lora längre, jag ser bara varelsen bakom henne. Huvudet döljs under en stor luva,

men jag vet att hyn i varelsens nedböjda ansikte är ljus och ögonen blå. Hon är ett missfoster. Hon är svordomen personifierad. Ett freak.

Vi är alla mörkhåriga och brunögda, men vi är inte så värst lika varandra. Labans ögon, till exempel, är på gränsen till svarta, och nu ser han rakt på Freaket och nickar åt henne att sätta sig intill honom. Lora ler osäkert och kommer bort till mig. Hon rycker på axlarna som för att säga att hon är ledsen över att ha fört hit min värsta fiende. Jag vägrar att möta hennes blick.

Varelsen viker ner luvan och en tjock, ljusbrun fläta ramlar ur och landar på hennes axel. Alla flämtar till, jag också. Det är bara för sjukt, och jag sitter så nära att jag kan röra vid henne om jag sträcker ut handen. Döda henne om jag haft en kniv.

”Välkommen hit, Dora. Här är Överlevarna”, säger Laban. Freakets ögon glider snabbt över var och en av oss och stannar upp när de möter mina. Ser hon mitt hat? Hennes onaturliga blå ögon ser ledsna ut, ledsna och trotsiga.

Laban harklar sig och börjar presentera oss. Freaket nickar kort varje gång han säger ett namn. Det känns som om jag deltar i ett spel utan att förstå reglerna. Vem är det som spelar? Laban? Freaket? Mina ögon är fixerade vid det ljusbruna huvudet, jag vågar inte ens blinka av rädsla att missa något. Varför är hon här? Vad håller Laban på med? Smärtan när naglarna skär in i handflatorna får mina ögon att tåras.

”Hör upp, allihop”, säger Laban till sist. ”Anledningen till att jag bett Dora komma är att dagen D närmar sig. Det projekt Mira, Vico, Kal och jag arbetade med är färdigt. Vi flyr från Olympo om fyra veckor, när höststormarna har börjat och månen går in i sin mörka fas.”

Flyr från Olympo om fyra veckor? Lora, Spenser och jag ser på varandra. Har vi ens trott på att flykten ska bli verklighet? Och varför måste Laban ta med Freaket? Det är mig hon ska vara rädd för, mördaren, och det är säkrare för henne att stanna i Olympo än att lämna staden med vår grupp. Kanske är det inte hennes säkerhet Laban tänker på. Freaket är alltid ensam, alltid utanför. Hon är inte som oss. Hon är inte annorlunda som Bjern, dvärgen, eller blinda Hurdy eller Bou som pratar som en tvååring trots att han är vuxen, utan annorlunda på ett farligt sätt. Om vi inte anser att vi har någon framtid i Olympo, hur är det då för Freaket? Ingen vill ha med henne att göra. Hade det inte varit för Mira skulle jag kanske ha tyckt synd om henne.

”Hur ska vi fly?” Keidra kliar sig på kinden. Hon har magrat, huden under ögonen är dovt lila och hennes mage är underligt stor och svullen. Keidra vill lämna Olympo innan hon dör. Hon har också sorg, inser jag plötsligt, och skäms över hur jag bara tänkt på mig själv. Keidras bror Kal försvann några månader efter mordet på Mira. Han gav sig ut för att rekognosera och kom aldrig tillbaka.

”Hur vi ska bära oss åt? Det kommer ni att märka”, säger Laban. ”Jag meddelar i god tid när flykten blir av.”

”Vad ska vi ta med oss?” Piero varken ifrågasätter dagen D eller Freaket, men så är han också Labans trognaste följeslagare. Mira berättade att Piero är son till Olympos mest ökända tjuv. Laban tror antagligen att han slutar på samma sätt som sin pappa om han inte kommer härifrån. Styrelsen bestämmer vad vi ska bli, men är man son till en tjuv är man märkt och hamnar längst ner, hos gödselarbetarna. Det är de som samlar all vår skit ur avloppen och sprider ut den på odlingarna. Jag antar att Piero ser Laban som sin räddare.

”Vico och jag håller på att arbeta med det”, säger Laban. ”Han räknar ut hur mycket var och ens packning får väga, och det är den vikten som avgör hur mycket vi kan ta med oss.”

”Var är Vico?” frågar Keidra. Freaket, som suttit med huvudet böjt, lyfter det och söker Labans ögon. Hon förstår nog att det är på grund av henne Vico inte är här.

”Han är där”, viskar Lora och pekar mot dörröppningen, och där står han. Tyst och lång, med de breda axlarna spända och händerna knutna.

”Kom och sätt dig”, säger Laban, och Vico gör det. Han går sakta över golvet och sätter sig intill Keidra och nickar kort till alla utom Freaket. Hon är som luft för honom, och jag önskar att jag kunde vara lika iskall. Vico kom trots allt, och han satte sig hos oss. Det måste betyda att han tänker följa med och det är tur, för vi klarar oss nog inte utan honom.

”Vi kommer att ge oss av norrut.” Laban ser på Keidra och försöker linda in orden. ”Det är inte det hållet Kal tog när han försvann, så vi kommer inte att ... att träffa på honom.”

Hon hade inte ens en kropp att säga adjö till, tänker jag. Men hennes bror blev i alla fall inte mördad.

”Ni som inte har ett par skor måste skaffa det. Och en jacka, det kan vara kallare dit vi ska. Vico och jag har lite fler beräkningar att göra, sen talar vi om exakt vad ni ska packa ner. Mötet är slut.”

Vico reser sig sakta utan att ta ögonen från Laban. Han har inte sagt ett enda ord hittills, och lämnar rummet lika tyst som han kom. Det känns inte bra. En spricka har bildats mellan oss, en spricka med Laban som hammare och Freaket som kil, och det gör mig rädd.

Kvällsmörkret har tätat när vi kommer ut, och alla får bråttom hem. Lora smyger upp bredvid mig och tar tag i min arm.

”Du”, säger hon, ”jag är ledsen för det här. Jag vill inte heller ha henne med, men Laban är vår ledare, vi kan inte trotsa honom.”

”Du går fel väg, Lora”, säger jag och skakar av mig hennes hand. ”Om du inte vänder kommer du inte hinna hem innan folk har släckt sina ljus.”

”Jag kanske kan sova hos dig?”

Vill hon få oss inspärrade? Jag sneglar på henne för att se om hon menar allvar. Ibland vet jag inte med Lora.

”Skojar bara, jag ska snart gå. Jag vill bara att du ska veta att vi är på din sida. Det är vi allihop. Vi har helt enkelt inget annat val än att lyda Laban.”

”Såvida allt inte är en lögn, Lora. Hon kanske har lurat Laban, fått honom att ta henne med, när hon egentligen bara är ute efter att ange oss. Tänk om Styrelsen misstänker nåt, alla vet ju att vi hänger ihop.”

Hon rynkar på näsan och fnyser till. Vi är egentligen rätt lika, Lora och jag, med våra fräknar och lockiga hår. Framför allt är hon lik min syster Mira.

”Jag tror du har fel”, säger hon och lägger sin hand på min kind. ”Den enda som bryr sig om henne är hennes morbror.”

”Morbror och farbror, menar du”, hånar jag.

”Morbror och farbror.” Lora drar ner mungiporna som om hon smakat på något äckligt. ”Prata inte om det. Det är tack vare honom hon fortfarande lever. Tro mig, Thorbi, hur uppsatt han än är skulle ingen annan lyssna på ett ord hon har att säga. Hon är ingenting. Värdelös.”

Mitt huvud nickar som om jag håller med, men jag vet inte längre vad jag tror.

”Jag måste gå.” Hon ställer sig på tå och nuddar mina läppar med sina.

”Var försiktig”, säger jag och tänker på spillrorna som vandrar runt våra gränder som skadade nattfjärilar i mörkret.

Gubben, det vill säga min morfar, sitter i gungstolen i köket och dricker pota när jag kommer in. Pota görs av potatis och är Olympos officiellt starkaste rusmedel. Inofficiellt finns värre saker. Konstiga svampar som äter ur människors huvuden och förvandlar dem till människo-spillror som irrar runt i natten och skyr dagsljuset. Det finns egentligen inga hemlösa i Olympo, men de som fastnat i de farliga rusen kan sällan stanna upp tillräckligt länge för att komma ihåg var de bor och hitta hem.

”Skaruha?” frågar gubben och nickar mot potaflaskan. Jag vet att han kommer att hångrina och dra flaskan till sig om jag säger ja. ”Vaharuvarit?”

”Med Laban. Han hjälper mig med läxorna.”

Gubben grymtar och skakar på sitt kala huvud. Han är inte mycket för studier, tycker att det är slöseri med tid. När jag är femton och börjar som lärling kommer våra matransoner att öka, och han kommer att få tillgång till mer pota. Jag är hellre i skolan än i en arbetsgrupp och fasar för dagen jag fyller femton. Det är bara några månader kvar innan jag ska ut i vuxenlivet, men det känns inte som om jag är lämpad för någonting alls.

”Du tänker för mycket, pojk”, säger gubben utan att sluddra och kisar på mig över glasets kant.

”Jag tänker på Mira”, säger jag, och det är ju ingen lögn, inte direkt. ”Och på Freaket.”

”Jo jo”, muttrar gubben och sörplar i sig den grumliga vätskan. ”Den där ... Onaturligt är vad det är. Blå ögon.” Han kröker på läpparna för att visa sin avsky. ”Du är Miras

bror, du borde ta tag i det själv om inte Styrelsen kan lösa det.”

Gubben vill att jag ska döda Freaket, och han ser till att jag får höra det minst en gång per dag. Han rullar en tunn zig av de torkade tobaksbladen vi odlar i vår täppa, och en frätande rök pustar ur hans mun när han tänder den. ”Krossa huvudet på maran precis som hon gjorde med vår Mira”, säger han och hostar torrt. ”Det är din plikt, pojk.”

Vårt lilla hus i Botten är inklämt i en lång rad lika förfallna hus med små täppor på baksidan. Gränden framför är smal och smutsig och på andra sidan sträcker en radda ruckel ut sig som en spegelbild. Jag går ut ur köket och genom rummet där mamma och pappa brukade sova och in i mitt numera ensamma sovrum. Gubben flyttade hit när Mira dog, men jag skulle ha det bättre utan honom och hans alkoholstinkande bitterhet. När jag kollat att dörren är låst öppnar jag fönstret och klättrar ut på baksidan. Jag har ett eget förråd av torkade tobaksblad i en vattentät påse bakom husplåten, och det tar inte lång tid att krossa några av bladen mellan fingrarna och rulla min egen zig.

Röken är frän och behagligt varm. Jag håller andan och låter den mätta mina lungor där jag sitter med ryggen mot väggen och ser himlen mörkna till djup purpur bakom den välvda kanten i väst. Det har gått över sex månader sen de kom och berättade att de hittat min syster död vid östra grinden, och den dagen slutade mitt liv. Jag andas fortfarande, jag rör mig och äter och skiter, men jag lever inte. Freaket nekade till mordet, sa att hon hittat Mira och försökt hjälpa henne innan hon förstod att Mira var död, och ingen kunde motbevisa det. Men alla våldsamma män och kvinnor sitter redan fängslade och alla har koll på alla. Om någon smugit sig hem blodig hade någon annan

sett det. Hälften av alla på min gata vet att jag sitter här och röker zig, jag gör det i smyg bara för att inte få stryk. Gubben gillar inte att dela med sig av tobaken.

”Förslavade, det är vad vi är”, ylar det inifrån köket. Gubben är helt klart på gång. Jag hoppas han slocknar snart, annars lär jag inte få mycket sömn. ”Kan inte ens gå säkra på våra egna gator, hör ni det, freaking Styrelse. Vissa åker dit, andra går fria, ska det va så, va?” Gungstolen knirrar våldsamt och grumliga morranden studsar mellan plåtfasaderna.

”Vissa får medicin och vissa får dö. Förslavade, inget värda för er, va? Freaking pack allihop.”

Mamma dog av lunginflammation för ungefär ett år sen, och bara fyra månader senare mördades Mira. Jag kan inte göra något åt sjukdomar som dödar, jag tror på läkarna som sa att det inte finns någon medicin, men jag har lovat mig själv att jag ska hämnas Mira. Det finns ett ordspråk som säger öga för öga, tand för tand, jag har ingen aning om var det kommer ifrån, men precis så känner jag. Jag ska krossa Freakets tinning med en stor sten. Öga för öga, tand för tand, tinning för tinning.

Gubbens halvkvävda snarkningar träffar mig i ansiktet när jag kikar in i köket. Potaflaskan har vält i hans knä och klibbiga gråbruna droppar faller med små ihåliga kluckanden mot golvet. Jag halsar den sista, brännande glömskan och ställer flaskan på bordet och går och lägger mig.

4.

Olympo är nästan vackert i morgonljuset. Solen stiger i öster, men har ännu inte nått över den gigantiska velodrom som är vår stad. De höga sidorna kallas Kanten, och det är där de rika bor. De riktigt rika bor längst upp och har balkonger lika stora som husen i Botten. Vico bor halvvägs upp på Kanten, men jag har aldrig varit hos honom eller högre än en rad upp, där skolan, sjukhuset, daghemmen, fängelset och dödsfaciliteten ligger.

Irriterade röster och smällande ytterdörrar tonar bort när jag lämnar gyttret av ruckel och stressade människor och går mot skolan. Morgonen är varm och vinden för med sig en doft av solvarma apelsiner och jord. Ute på odlingen sjunger bönderna och luften ekar av spadtagens rasslande. Jag har verkligen ingen lust att gå till skolan. Det har jag i och för sig aldrig, men alternativet är värre. Det enda som väntar mig är ett freaking skitjobb, det vet jag. Bönderna sjunger inte för att de är glada, de sjunger för att stå ut.

Huvudet surrar av allt som hände i går. Freaket är med i Överlevarna. Jag har sett henne på riktigt. Hon finns. Ibland när allt är så ruttet att jag inte står ut går jag till östra grinden och pratar med Mira. Av någon anledning

känns det som om hon är kvar där. När en kvinna stressar förbi mig österut hakar jag på och försöker njuta av hennes gungande skinkor under kjolen, men inte ens det kan få mig på bättre humör. Hon viker av mot mathanteringen och jag fortsätter mot grinden. Miras blod regnade bort för länge sen, men jag vet var hon dog och sätter mig på huk och lägger handen på den torra marken.

”Vad ska jag göra, Mira?”

Hon svarar inte. Det gör hon aldrig, men kanske hör hon mig. Jag tror det. Velodromens sjunkande och resande kanter glittrar i solen, och den mörka skuggan kryper allt längre ner mot stadens mitt och får de röda, gula och vita färgerna på balkongernas hängande blommor att spraka. Jag kommer att bli sen till skolan, men det skiter jag i. Framför mig vilar den mörka nisch som leder till Utsidan. Gallergrinden står på glänt. Den går varken att öppna helt eller att stänga, utan har fastnat någonstans mittemellan. Styrelsen har inte brytt sig om att få den lagad, det behövs inte. Ingen går härifrån på grund av avståndet, och ingen kommer någonsin hit.

Jag går in i nischen och sjunker sakta ner med ryggen mot de tjocka gallerstängerna och blundar. Inom mig ser jag Mira morgonen innan hon dog. Hon stod vid spisen och rörde ihop frukost till oss. Havrevälling. Hon hade tvingat sina mörka lockar till två flätor, och ögonen log mot mig över de fräkniga kinderna. ”Ät, Thorbi”, sa hon, ”låtsas att det är sockerbetsvälling.” Jag nickade och tog emot tallriken. Sorgen efter mamma brände fortfarande, trots att Mira gjorde allt för att få mig att må bättre. ”Jag blir sen ikväll”, sa hon. ”Måste träffa Laban, vi har viktiga saker på gång.”

”Igen? Du var ju ute sent i går, och förra veckan också.”

”Jag vet, jag är ledsen, men det har med flykten att göra. Du vet att jag inte kan berätta om det, inte än.”

”När kommer du hem?” frågade jag, för jag tyckte inte om att vara ensam när det var mörkt. ”Kommer du innan solen går ner?”

”Nej, jag blir sen, Thorbi. Oroa dig inte, jag tar den stora ficklampan med mig, jag kommer att hitta hem.”

Mina ögon flyger upp. Mira var ute på uppdrag och Freaket var där. Alla har undrat vad hon gjorde nere i Botten mitt i natten, det är inget nytt, men nu när Laban tagit med henne i gruppen förändras allt. Freaket kan inte bara ha stött på Mira och dödat henne utan anledning som alla tror. Kände de varandra? Det är omöjligt. Jag gräver med fingrarna i hårbotten och stönar. Laban känner Freaket och Freaket dödade Mira. Det här ska han få förklara.

Lektionen har hållit på ett tag när jag dyker upp. Jag mumlar något om dålig mage, och läraren låter mig komma undan med det. Lora nickar åt mig att komma och sätta mig bredvid henne, och jag ser på orden hon ritat i sanden. Har vi rättstavningsförhör idag?

”Häll ut sand och sätt igång, Thorbi”, säger miss Morna och räcker mig en skopa. ”Vi skriver dikter. Temat är luft.”

Å, freak, tänker jag och häller ut sanden på bänken och tar den vässade pinnen. Luft, tuft, ruft ... ”Måste den rimma, miss Morna?”

För en gångs skull är jag glad att det inte finns något papper i Olympo, för då skulle hon väl ha tvingat oss att skriva en hel sida.

5.

På lunchen går jag med Lora och Spenser till matsalen, där en av tio varianter av bönor, majs och potatis serveras. Spenser kastar i sig maten, han måste springa ett ärende åt sin mamma på rasten, och jag får lite egen tid med Lora. Vi tar med våra efterrätter ut och sätter oss vid en vägg. Om jag lutar mig framåt kan jag skymta nischen till östra grinden.

”Tänk hur det måste sett ut här förr”, säger Lora och skalar sin apelsin. ”När Botten var tom på hus, bara en stor, öppen plats där folk gjorde sport, och Kanten var full av åskådare. De där hade stora lampor längst upp som lyste rakt ner på skådespelet.” Hon låter fingret vandra mellan alla stålpelarna som omger staden, en del av dem med stora, snurrande vingar på toppen. De är våra vindkraftverk.

”Mm”, säger jag, fast jag inte är ett dugg intresserad. ”Du Lora, jag funderar på en sak. Det har med Mira att göra.”

Lora vänder sig mot mig med höjda ögonbryn och stoppar en apelsinklyfta i munnen. ”Vadå?”

”Hon hittades på kvällen när hon var ute på ett uppdrag.” Lora nickar. Alla vet det.

”Men vad är oddsen för att Freaket stötte på Mira av en slump och dödade henne och samtidigt känner Laban?”

”Förstår vad du menar”, säger Lora. ”Det är skumt.”

”Det är mer än skumt.”

”Mira och Laban kanske var ihop, och Freaket var kär i Laban och dödade Mira för att få honom för sig själv?”

Lora tappar nästan apelsinen av ren upphetsning.

”Knappast. Mira var inte ihop med nån, det skulle jag ha vetat. Det måste haft med uppdraget att göra.”

”Vad var det för uppdrag, då?”

”Vet inte. Men jag tänker fråga Laban.”

”Vi har historia med honom och mister Herloff efter lunch.”

”Jag vet, men jag pratar med honom när skolan är slut.”

Laban är intresserad av vår historia, så det är inte konstigt att han vill bli historielärare. Våra lärare måste inte bara kunna sina ämnen, de måste ha bra minne också. Det finns knappt några böcker kvar, bara minnet av det som en gång hände och som en gång var skrivet. Vi har en historieberättare i Olympo, gamle Nard, som rabblar händelser på ett underlig, sjungande vis, och Laban sitter ofta med honom. Idag pratar mister Herloff och Laban om de gamla krigen. Det är svårt att koncentrera sig. Alla mina frågor om Mira surrar som oroliga myggor i huvudet, och Laban går på om hur vissa länder hade större vapenmakt än andra. De enda vapen jag känner till är knivar och yxor, och visioner av enorma knivar sveper in och blandar sig med de oroliga myggorna och gör mig förvirrad.

”Det var därför de fattiga länderna slogs ut”, säger Laban och tittar på mister Herloff, som nickar. ”Makt kunde jämföras med pengar, pengar att köpa vapen för och pengar att köpa lojalitet för.”

Pengar? Menar han guld? Vi betalar med guld, om vi har något, annars är det byteshandel som gäller.

”Nå, kommer ni ihåg vad som utlöste ett av de sista, enorma krigen?” frågar mister Herloff. Jag räcker upp handen för att säga att en del länder hade större knivar och yxor, men som tur är får Spenser svara.

”Religion och raser”, säger han, och jag förstår att jag måste ha missat en hel del av det Laban och mister Herloff pratat om.

”Utveckla ditt svar”, säger mister Herloff.

”Ja, tydligen trodde människorna på en osynlig övermakt”, säger Spenser, ”men de trodde inte på samma osynliga övermakt och krigade om vems övermakt som gällde.”

”Så kan man kanske uttrycka det”, säger mister Herloff. ”Det är vad vi kallar religion, och de osynliga övermakterna brukade kallas Gud, Allah, Buddha, Krishna och så vidare. Fortsätt, Spenser.”

”Olika människoraser hade olika övermakter, Gud och Allah och de där andra, så det var krig hela tiden”, fortsätter Spenser. Det är konstigt att två personer som är så bra vänner som Spenser och jag kan vara så olika. Spenser är jättebra i skolan och suger i sig allt lärarna säger, medan jag mest försöker hitta en mening med livet. Det går sådär.

”Och vad hände då?” frågar Laban.

”Då trädde några fram och försökte rädda mänskligheten. De förbjöd osynliga övermakter och alla språk utom engelska. De suddade ut ländernas gränser på kartorna och de förbjöd olika människoraser och brände alla böcker och filmer och, vad heter det, ljudspelningar, som inte var på engelska.”

”Helt rätt, Spenser. De trodde att vi skulle utrota varandra och göra planeten obrukbar om det här fick fortsätta. Det

var därför de tvingade fram Den stora uppoffringen, som den kallas. Någon annan som kan berätta om de olika människoraserna?”

”En del hade blå ögon”, ropar någon och alla tänker på Freaket. Hon är sjutton, ett år äldre än Laban, men har ingen lärlingsplats någonstans. Hon fick inte gå i skolan heller.

”Sant”, bryter mister Herloff in. ”Och nu glider vi in i ett annat ämne, naturkunskap. En del hade blå ögon och ljus hy och ljust eller rött hår, en del var mörka och hade svart, mycket krulligt hår och bruna ögon. Sen fanns de med sneda, bruna ögon och svart hår, och en del var mer lika oss, med ljusbrun hy, mörkbrunt eller svart hår och bruna ögon.”

”Kan man säga att vår ras vann?” frågar Lora.

”Nej”, säger mister Herloff, ”det är här naturkunskapen kommer in. Har ni inte pratat om genetik med miss Kora?”

Spensers hand flyger upp. ”Vi består av gener, och generna innehåller alla egenskaper vi har. Man får en gen av sin mamma och en gen av sin pappa för varje egenskap.”

”Stämmer”, säger mister Herloff. ”Och trots att vi har två gener för varje egenskap, är det bara en av dem som syns på utsidan, för generna är olika mycket dominanta. Den dominerande genen är den som syns, men den andra genen finns där precis lika mycket. Om två föräldrar ger varsin likadan ickedominant gen till sitt barn, kan det bli olik dem. Det kan till exempel få blå ögon.”

Det är tyst i klassen. Vad menar han? Kan alla ha en gen för blå ögon som inte syns, för att genen för bruna ögon dominerar?

”Det samma gäller hudfärg och hårfärg. Vi ser ut som de dominanta generna i våra kroppar, men vi vet inte vilken

egenskap den andra genen har. Teoretiskt sett skulle vi kunna vara lika blåögda, ljushyade och ljushåriga som ... eller kanske rödhåriga och grönögda och fräkniga, fast det inte syns på utsidan.”

Fräkniga? Jag trevar med fingrarna över näsryggen och kinderna, som om jag skulle kunna känna mina fräknar. Menar mister Herloff att jag också är ett missfoster, precis som Freaket?

”Har vi såna gener?” frågar Lora och ser förskräckt ut.

”Nej, naturligtvis inte”, lugnar mister Herloff henne. ”Vi är resultatet av den politiskt bestämda rasblandningen och det är oerhört många generationer sen människornas raser mixades. Noggranna direktiv för tillåten pigmentering av hud, samt av hårfärger och ögonfärger gjordes upp, och följdes strikt under lång tid för att eliminera alla olagliga anlag. Risken att vi skulle ha en avvikande gen är en på miljonen.”

Är Freaket en på miljonen?

”Den här lektionen glider in i många ämnen”, säger Laban plötsligt, som om han vill bryta intresset för genetik och våra utseenden. Det förvånar mig inte, eftersom Laban inte heller riktigt ser ut som vi. Hans näsa är böjd och hans kindkotor är höga och markerade och hans ögon sitter brett isär. Han liknar ingen annan jag sett, men han har i alla fall rätt färger.

”... till exempel”, säger Laban, och jag inser att jag missat början. Igen. ”Minns ni världsdelarna?”

Världsdelarna? Ett svagt minne av två cirklar ritade i sand kommer för mig. Vårt jordklot är en stor, rund boll, och på bollen finns stora hav och landmassor, och en gång i tiden betydde de olika landmassornas namn något.

”De är Afrika, Asien, Europa, Nordamerika, Sydamerika, Oceanien och Antarktis.”

Ord, det är bara ord.

”Olika människoraser bodde på de olika världsdelarna, och de hade olika religioner och alla tyckte att deras ras och deras religion var bäst, och det ledde ofrånkomligen till krig”, säger Laban.

”Till och med inom samma religion var det krig, för människorna tyckte att just deras tolkning var den rätta. Därför förbudet mot raser och religion innan vi helt utplånade oss själva”, säger mister Herloff. ”Det var en ärofull uppoffring, i mitt tycke, och såvitt de lärda minns höll det på att lyckas. I det allra senaste kriget förföll dock hela civilisationen. Vi är antagligen de enda återstående människorna på vår planet, och det är därför det är oerhört viktigt att vi fortplantar oss. Människans hela existens vilar på våra axlar.”

”Det kan finnas fler därute”, säger Keidra tyst, utan att räcka upp handen. Lora, Spenser och jag hoppar till, vi måste ligga lågt med vad vi tror, och Laban spänner sig där han står intill mister Herloff.

”Vissa tror det”, skrockar mister Herloff, ”men hur stor är chansen? Vi har funnits här i Olympo i över åttio år utan att en enda människa kommit hit. Tyvärr är vi nog ensamma kvar. Ensamma kvar på en söndrig planet, långt borta från förfallet som ödelade världen, annars hade inte vi lyckats överleva den sista katastrofen.”

Här slutar jag lyssna. Jag kan det där om krigen och flyktingarna som hamnade här för åttio år sen, och jag tror fortfarande att det finns människor ute i den riktiga världen, att vi är bortglömda här bakom det oövervinnerliga

avståndet. En del av mig har dock börjat tvivla på vad som är den riktiga världen. Tänk om det är som här? Tänk om vi lämnar Olympo med risk för våra liv bara för att hamna i ett system som inte är ett dugg annorlunda, där de flesta är fattiga slavar, precis som gubben ryter om att vi är. I så fall är det meningslöst. Allt är meningslöst och man kan lika gärna kasta sig från en av de höga stålpelarna och slippa ifrån allt, som Styrelsen påstår att Mira gjorde.

När den sista lektionen är över går jag till lärarrummet för att vänta på Laban. Den ena läraren efter den andra försvinner ut och ler förvånat när de ser mig, de är inte vana vid att jag stannar kvar en minut längre än jag måste. Innan dörren stängs efter miss Pemba, som har jordbrukslära, ser jag Laban och mister Herloff sitta vid ett bord, och Laban säger: "... existentiella frågor man inte så lätt kan häva ur sig", och mister Herloff ser irriterad ut.

"Det är min fulla övertygelse att de lärda fattade ett helt korrekt beslut, Laban, och du är inte rätt man att ifrågasätta dem." Han uttalar man som om han egentligen vill säga pojk, men inte vågar.

"Så du menar att människors unika egenskaper och tankar inte är värdefulla?" frågar Laban.

"Människor har i årtusenden visat att de inte klarar av att hålla unika egenskaper och tankar inom ramen för fred och rättvisa. Om vår art skulle överleva hade vi inget annat val än att införliva den i en enda ras med yttre konflikter som språk och religion utraderade. Det du sitter och antyder kan mycket väl anses brottsligt. För länge sen var det till och med belagt med dödsstraff att ens tänka som du, det hoppas jag du är medveten om."

Dörren glider igen och jag hör inte vad Laban svarar. När de äntligen bryter upp nickar mister Herloff uttrycksöst

mot mig, men Laban rynkar på ögonbrynen och undrar vad jag vill. Jag drar med honom ut ur skolan och ser mig omkring efter tjuvlyssnare.

”Vad är det?” frågar Laban och lutar sig mot den varma husväggen.

”Det är en sak jag vill veta”, säger jag och studerar hans profil och undrar vilka raser som finns i hans gener, och om de skiljer sig mycket från dem i mina.

”Vad vill du veta?”

Jag berättar om Mira och Freaket och att jag vägrar tro att det var ett rent sammanträffande att de stötte ihop utanför östra grinden den där kvällen.

”Jaså.”

”Vad skulle hon göra? Och vad gjorde Freaket där? Du måste tala om det, Laban.”

”Det kan jag inte.”

”Vadå kan inte? Du skickade ut Mira på ett uppdrag, eller hur, och det dödade henne. Är det därför du inte ger Freaket skulden, Laban? Du känner dig lika ansvarig som hon, den riktiga mördaren, är det så?”

”Hennes namn är Dora, och jag kan inte diskutera det med dig. Även om jag kunde, är inte det här rätt ställe, Thorbi. Vem som helst kan höra oss.”

”Det är ingen här.”

”Du är så naiv”, stönar Laban. ”Den som vill lyssna på det vi har att säga, visar sig inte.”

”Jag vill ha svar, Laban.”

”Och det ska du få, men inte nu. Jag vågar inte avslöja nåt, inte innan ... du vet vad.”

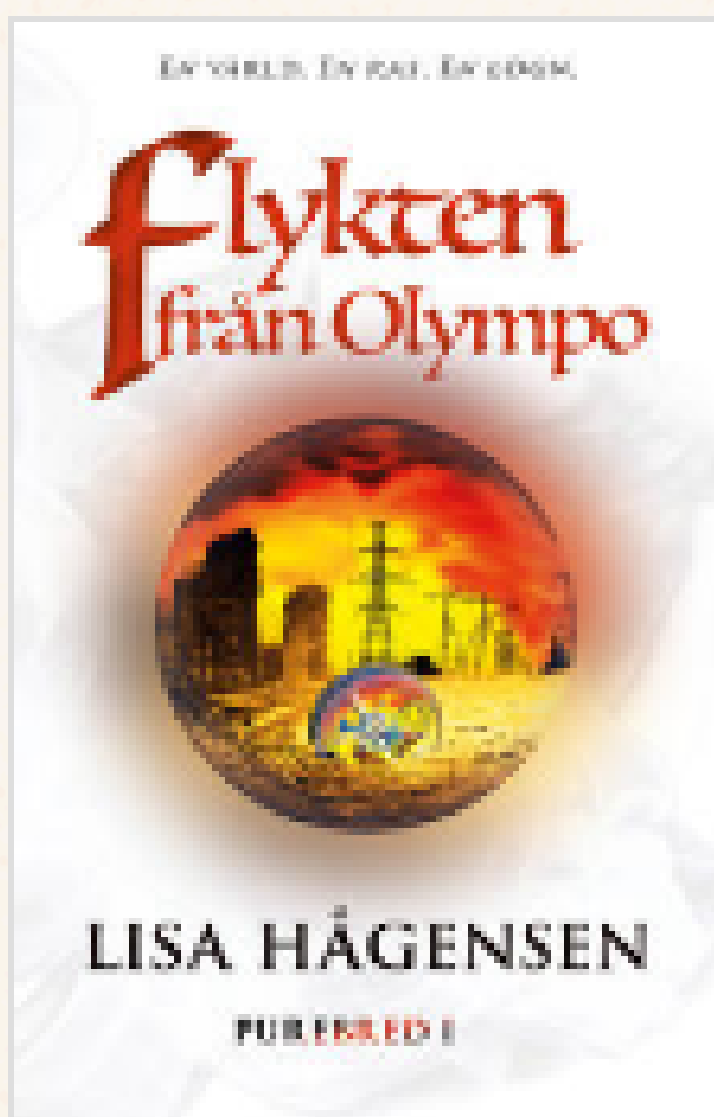
Innan vad? Flykten?

”Hur kan du vara säker på att hon inte vill vara med bara för att avslöja oss för Styrelsen?”

”Därför att Dora måste härifrån, Thorbi. Mer än vi. Du kan sluta oroa dig.”

När jag kommer hem har tillsyningsmännen varit och hämtat gubben. Några av grannarna har tröttnat på hans ylande och angett honom för Styrelsen.

EN VÄRLD. EN KAT. EN DÖDM.

**flykten
från Olympo**

LISA HÅGENSEN

PUBLISHERS

Flykten från Olympo - Lisa Hågensen - storocket...

Köp boken Flykten från Olympo av Lisa Hågensen (ISBN 9789198918151) hos Adlibris....

adlibris.com